

naar en saadan Plan skulde lægges, og der skulde arbeides hen til dens Gjennemførelse. Nævningeinstitutionen vil jo naturligtviis ikke kunne undgaae at medføre større Beføstninger, og denne Side af Sagen vil nu behøve at tages i særlig Betragtning, saameget mere som det jo ikke, naar man vil være ærlig, tør paastaaer, at denne Reform just er en af de allermeest paatrængende. Foruden at Retspleie-reformen bør passe ind i den almindelige Fremtidsplan, og at der derved særlig gjør sig gjældende finantzielle Betragtninger, kræver fremdeles Hensynet til det rette Tidspunkt, at der i Folket er den tilstrækkelige Stemning for Sagen. Det er jo altid saa, at enhver bethdeligere Institution, naar den i Sandhed og heldbringende skal føres ind i Livet, maa kunne gjøre Regning paa en ikke ringe Tilslutning i Folket, men det turde i fortrinlig Grad jælde om en Institution som denne. Det er jo givet, at der vil blive Spørgsmaal om ikke ubethdelige Byrder for Befolkningen ved denne Institutions Indførelse, og Tilslutningen skal have ikke blot hos de Mænd, der selv umiddelbart komme til at deeltage i Virksomheden, men ogsaa hos det hele Folk, der skal følge de Enkelte i deres Gjerning; uden en saadan almindelig Tilslutning vilde Institutionen aabenbart intet virkeligt Liv vinde og derfor heller ikke kunne virke heldbringende. Nu veed jeg ikke, om man for Diebliffet, under de Ulykker, der have rammet os, tør gjøre Regning paa en saadan Tilslutning. Jeg troer for mit Vedkommende, at der maa gaaes ud fra, at der hos Folket i dette Dieblik er og for nogen Tid — maaskee ikke for saa kort Tid — vil vedblive at være en ikke ringe Slappelse og Ulyst til at deeltage i det offentlige Liv; vi maae vel haabe, at denne Slappelse og Ulyst ikke maa vare længe, men den er der, og dermed synes mig Udsigten til en tilstrækkelig Stemning for Nævningeinstitutionens Indførelse i den nærmeste Fremtid uforsærlig. Det er maaskee ogsaa Tilfældet, at selv om Ulykken ikke havde rammet os, og vi stode paa det samme Punkt som dengang, vi først behandlede denne Sag, vilde man have at erkjende, naar man ret saae estér, at Stemningen hos Folket for den ikke har været saa stor, som man stundom antog; jeg idetmindste

kan ikke nægte, at jeg ved forffjellige Leiligheder har troet at fornemme selv her i Salen Et og Andet, som for mig temmelig tydelig vidnebe om, at naar det blev til Alvor med Institutionens Indførelse, vilde den levende Tilslutning, som dertil behøves, ikke ret yttre sig. — Dette forekommer mig at være af Betydning, naar vi skulle overveie, om Tidspunktet er det rette til en videre Forhandling. Vel venter jeg mig, at man vil indvende derimod, at der i den sidste § af Lovudkastet er en Bestemmelse om, at Nævningeinstitutionen ikke strax skal træde i Virksomhed, men at det skal afhænge af en senere særlig derpaa stilet Lov, naar dette skal stee. Derved er ganske vist, om jeg saa maa sige, Sagen skudt ud i en ubestemt Fremtid, men jeg henstiller, hvorvidt det vil være rigtigt at lade Hensynet til denne § være det Afhjørende. Jeg troer ikke, at det er en heldig Maade at give Lov paa, at man giver dem uden at bryde sig om, at de hverken strax eller i den nærmeste Fremtid skulle træde i Kraft, kun at de kunne ligge færdige for, naar det passende Dieblik, det være nu nærmere eller fjernere, maatte komme, da at tage dem frem og lade dem træde i Virksomhed. Jeg troer, at man derved i Diebliffet ikke faaer Arbeidet gjort saaledes, som det maatte ønskes, da den Omstændighed uden Tvivl maa blide af Indflydelse, at man ikke veed, om det, man beskæftiger sig med, faaer nogen virkelig Betydning; man kommer saa let til at sige sig selv: det er ikke saa vigtigt, det skal jo dog først senere træde i Virksomhed, og der vil da altid blive Tid til fornyet Overveielse og til at gjøre Forandringer, hvor man ikke nu skulde træffe det Rette. Saa-danne Forandringer vilde jo dernæst altid blive nødvendige, selv om Arbeidet i Diebliffet maatte være nok saa godt, naar man ellers ikke ganske vil give Afkald paa Alt, hvad den mellemstgigende Tid maatte have lært, og bringe det til, at Loven, trods dens tidligere Gedhed, naar den skulde begynde at bruges, viser sig ikke at være, som den burde være. Det forekommer mig, at der i en saadan Fremgangsmaade ligger noget forunderligt Upractisk, Noget, som ikke lader sig forene med en fornuftig Lovgivningsvirksomhed, og jeg nægter ikke, at vi af